

Fra: Berg, Halvard [Halvard.Berg@aa-f.kommune.no]

Sendt: 17. januar 2007 17:05

Til: Postmottak KD

Emne: Høring - Forslag til endring i opplæringslova og friskoleloven

Vedlegg: Høring 170107_KD.doc

Høring - Forslag til endring i opplæringslova og friskoleloven

Oversender høringsuttalelse fra Aust-Agder fylkeskommune vedrørende **Høring - Forslag til endring i opplæringslova og friskoleloven** med frist 17.01.07.

Med hilsen

Halvard Berg
rådgiver skoleutvikling

Aust-Agder fylkeskommune
Fylkesrådmannens kontor
+47 37 01 73 54
+47 48 89 14 33

<mailto:halvard.berg@aa-f.kommune.no>

Aust-Agder fylkeskommune

Saksfremlegg

Dato: 15.01.2007
Arkivref: 2004/264-936/2007 / A00/&00

Saksbehandler: Halvard Berg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
	Fylkesutvalget	30. januar 2007

HØRING - FORSLAG TIL ENDRINGER I OPPLÆRINGSLOVEN OG FRISKOLELOVEN

1. Forslag til vedtak

Fylkesrådmannen fremmer slikt forslag til vedtak:

1. Fylkesutvalget mener at bærbare PCer er en nødvendig forutsetning for å nå kompetansemålene i Læreplanverket i Kunnskapsløftet.
2. Fylkesutvalget mener at bærbar PC er digitalt utstyr som må kunne betraktes som "andre læremiddel og nødvendig utstyr" på lik linje med kalkulator. Dermed er det et statlig ansvar å legge til rette for ordninger som praktisk og økonomisk gjør dette mulig.
3. Fylkesutvalget mener elevenes utgifter til bærbar PC bør dekkes over stipend fra Lånekassen, delvis eller fullt ut. Dette betyr at elevene vil eie sin egen bærbare PC, noe som igjen vil sikre at PCene ivaretas på en best mulig måte. Skoleeier bistår med grunnleggende teknisk bistand og brukerstøtte.
4. Fylkesutvalget mener det må gis ett unntak fra bestemmelsen om gratis læremidler slik at det er mulig for skoleeier å kreve en mindre egenandel fra elevene til innkjøp av bærbar PC som elevene får til eie.

2. Bakgrunn for saken

Høringsnotatet og forslag til lovtekst omhandler skoleeiers ansvar for at elevene får de nødvendige trykte og digitale læremidler i videregående opplæring.

Elever i videregående opplæring har i dag til dels store utgifter knyttet til læremidler, der lærebøker utgjør en stor del. Soria Moria-erklæringen har bl.a. en målsetting om gratis læremidler til elever i videregående opplæring og dette følges opp i budsjettet for 2007.

Fra høsten 2007 blir det derfor (jfr. St.prp. nr. 1 (2006-2007)) innført en todelt ordning der fylkeskommunene får ansvar for at elevene får nødvendige trykte og digitale læremidler. Elevene får i tillegg et ikke-behovsprøvd stipend gjennom Lånekassen som skal dekke utgifter til "andre læremiddel og nødvendig individuelt utstyr".

2.1 Gjeldende rett

Hovedregelen er at videregående opplæring i skole og bedrift er gratis, men det er gjort unntak for læremidler og utstyr til annet bruk som opplæringen til vanlig gjør det nødvendig å ha. Dersom undervisningsopplegget skolen benytter er av en slik karakter at bærbar PC er "nødvendig utstyr", kan eleven pålegges å kjøpe sin egen PC, men da må ikke elevens samlede utgifter til skolemateriell og utstyr bli større enn de ellers ville ha vært.

2.2 Departementets vurderinger og forslag

Kunnskapsdepartementet vurderer det slik at skoleeier har plikt til å ha det digitale utstyret som er nødvendig for at elevene kan nå kompetansemålene i læreplanene knyttet til digitale ferdigheter. At elevene har bærbare PC-er er ingen nødvendighet for å nå kompetansemålene.

Dersom skoleeier imidlertid organiserer opplæringen på en slik måte at elevene har bærbar PC, skal kostnaden i sin helhet dekkes av fylkeskommunen. Skoleeier kan ikke lenger kreve at elevene holder seg med egen bærbar PC selv om kravet om reduserte kostnader på læremidler imøtekommes. Det vil heller ikke være anledning til å kreve delfinansiering fra elevenes side.

Flere fylkeskommuner har allerede igangsatt ulike forsøk med bærbar PC som obligatorisk verktøy for hele eller deler av Vg1-kullet. Fylkestinget i Aust-Agder fylkeskommune gjorde slikt vedtak i 2006. Dette var i overensstemmelse med opplæringsloven og departementets tolkning av denne.

3. Endringer

Kunnskapsdepartementet foreslår at opplæringsloven og friskoleloven endres slik forslag til lovtekst viser under.

3.1 Forslag til opplæringslovens § 3–1 siste ledd

Departementet foreslår at § 3–1 siste ledd endres til:

Opplæringa i offentlig vidaregåande skole eller i lærebedrift er gratis. Fylkeskommunen har ansvaret for å halde elevane med nødvendige trykte og digitale læremidlar samt digitalt utstyr. Elevane kan ikkje påleggjast å dekkja nokon del av ugiftene til dette. Fylkeskommunen kan påleggje elevane, lærlingane og lære kandidatane å halde seg med anna individuelt utstyr som opplæringa til vanleg gjer det nødvendig å ha. Departementet kan gi nærmare forskrifter.

Lovtekst - opplæringsloven § 3–1 siste ledd: *Opplæringa i offentleg vidaregåande skole eller i lærebedrift er gratis.*

Kommentar: Fylkesrådmannen er generelt enig at opplæringen i offentlig vidaregåande skole eller i lærebedrift bør være gratis.

Lovtekst: *Fylkeskommunen har ansvaret for å halde elevane med nødvendige trykte og digitale læremidlar samt digitalt utstyr. Elevane kan ikkje påleggjast å dekkja nokon del av utgiftene til dette.*

Kommentar: Læreplanene i Kunnskapsløftet inneholder kompetansemål hvor elevene skal bruke digitale verktøy, hjelpemidler eller kilder i læringsarbeidet. Fylkesrådmannen mener at bærbare PCer er en nødvendig forutsetning for å nå disse kompetansemålene. Bærbare PCer det mest hensiktsmessige verktøyet for elevene for å nå målene, og bruk av bærbare PCer vil gi langt større fleksibilitet og mangfold i organiseringen av undervisning og metodisk tilrettelegging.

Fylkesrådmannen er av den oppfatning at elevenes utgifter til bærbar PC bør dekkes over stipend fra Lånekassen, delvis eller fullt ut. Dette betyr at elevene vil eie sin egen bærbare PC, noe som igjen vil sikre at PCene ivaretas på en best mulig måte. Det er nødvendig at skoleeier bistår med grunnleggende teknisk bistand og brukerstøtte. Dette er en del av den grunnleggende opplæringen som skoleeier skal gi i bruk av digitale verktøy.

Fylkesrådmannen mener digitalt utstyr må kunne betraktes som "andre læremiddel og nødvendig utstyr" på lik linje med kalkulator. På den måten vil finansiering av bærbart digitalt utstyr kunne omfattes av den ikke-behovsprøvde stipendordningen som skal innføres. Det er nødvendig at stipendet økes.

Slik fylkesrådmannen ser det, er det ikke nødvendig å fullfinansiere bærbar PC gjennom stipendordningen. Det vil høyst sannsynlig være mulig å få aksept for at eleven kan bidra med en mindre egenandel.

I stipendordningen som er under etablering, er kalkulator konkretisert som nødvendig individuelt utstyr. Ved at alle elever får hver sin bærbare PC vil funksjonene til en moderen kalkulator kunne ivaretas av PC-en og at en dermed på den måten vil kunne få frigitt noen midler til bærbar pc.

Lovtekst: *Fylkeskommunen kan påleggje elevane, lærlingane og lærekandidatane å halde seg med anna individuelt utstyr som opplæringa til vanleg gjer det nødvendig å ha. Departementet kan gi nærmare forskrifter.*

Kommentar: Fylkesrådmannen har ingen kommentar.

3.2 Forslag til opplæringslovens § 4A-3 fjerde ledd

Lovtekst - opplæringsloven § 4A–3 fjerde ledd: *Opplæringa i offentleg vidaregåande skole eller i lærebedrift er gratis. Fylkeskommunen har ansvaret for å halde vaksne som får vidaregåande opplæring med nødvendige trykte og digitale læremidlar samt digitalt utstyr. Vaksne som får vidaregåande opplæring kan ikkje påleggjast å dekkja nokon del av utgiftene til dette. Fylkeskommunen kan påleggje vaksne som får vidaregåande opplæring å halde seg med anna individuelt utstyr som opplæringa til vanleg gjer det nødvendig å ha. Departementet kan gi nærmare forskrifter.*

Fylkesrådmannen har de samme kommentarene til opplæringsloven § 4A-3 fjerde ledd som til § 3–1 siste ledd, med de tekstlige endringene at *elev, lærling og lærekandidat* erstattes av *vaksne som får vidaregåande opplæring*.

3.5 Forslag til friskolelovens § 6-2 siste ledd

Lovtekst – friskoleloven § 6-2 siste ledd: *Vidaregåande skolar kan ikkje krevje noko form for betaling for opplæringa frå elevar eller foreldre utover det som følgjer av denne føresegna. Skolen har ansvaret for å halde elevane med nødvendige trykte og digitale læremidlar samt digitalt utstyr samt nødvendige pc-ar. Elevane kan ikkje påleggjast å dekkja nokon del av ugiftene til dette. Skolen kan påleggje elevane å halde seg med anna individuelt utstyr som opplæringa til vanleg gjer det nødvendig å ha. Departementet kan gi nærmare forskrifter.*

Fylkesrådmannen har tilsvarende kommentarer til departementets forslag til endringer i friskoleloven som kommentert ovenfor når det gjelder opplæringsloven.

4.0 Økonomi

Hvis det utsendte lovforslaget fra KD vedtas, vil det for Aust-Agder fylkeskommunes vedkommende bety en årlig merkostnad på ca 13 - 14 millioner kroner. Dette er det ikke budsjettert for i 2007. På sikt vil det gi betydelig merutgifter for fylkeskommunen.

Rammetilskuddet på 6,8 millioner, som er gitt i forbindelse med ordningen med gratis læremidler for elever på Vg2 i Aust-Agder fra høsten 2007, er øremerket "nødvendige trykte og digitale læremiddel". Disse midlene vil derfor ikke kunne benyttes til innkjøp av bærbare PCer.

Med den finansieringen som i dag ligger inne i ordningen med gratis læremidler og forslag til lovendring vil det ikke være mulig for Aust-Agder fylkeskommune verken å gi alle elever på Vg1 bærbar PC, eller å utvide forsøket med bærbare elev-PCer ved våre videregående skoler.

Dersom noen av de avsatte midlene i rammetilskuddet som er påtenkt å finansiere ordningen med gratis læremidler likevel skulle benyttes til innkjøp av digitalt utstyr, vil det kun være mulig å kjøpe inn gamle og billige maskiner som på ingen måte holder mål i forhold til den bruken som læreplanmålene krever av elevene.

5.0 Konklusjon

Fylkesrådmannen har følgende forslag til vedtak:

- Fylkesutvalget mener at bærbare PCer er en nødvendig forutsetning for å nå kompetansemålene i Læreplanverket i Kunnskapsløftet.
- Fylkesutvalget mener at bærbar PC er digitalt utstyr som må kunne betraktes som "andre læremiddel og nødvendig utstyr" på lik linje med kalkulator. Dermed er det et statlig ansvar å legge til rette for ordninger som praktisk og økonomisk gjør dette mulig.
- Fylkesutvalget mener elevenes utgifter til bærbar PC bør dekkes over stipend fra Lånekassen, delvis eller fullt ut. Dette betyr at elevene vil eie sin egen bærbare PC, noe som igjen vil sikre at PCene ivaretas på en best mulig måte. Skoleeier bistår med grunnleggende teknisk bistand og brukerstøtte.
- Fylkesutvalget mener det må gis ett unntak fra bestemmelsen om gratis læremidler slik at det er mulig for skoleeier å kreve en mindre egenandel fra elevene til innkjøp av bærbar PC som elevene får til eie.

Fylkesrådmannens saksforslag er oversendt Kunnskapsdepartementet innen høringsfristen 17. januar 2007 med melding om at fylkesutvalgets vedtak vil bli ettersendt.